

ÖZEL GÜVENLİK KONULARINDAN OLAN GÜVENLİK TEDBİRLERİ KONUSU İLE İLGİLİ SINAVLARDAKİ SORU DAĞILIMINA GÖRE ENAZ 20 SORU SORULMAKTADIR.

DEVRIYENİN TANIMI;Umumi emniyeti korumak, suçları olmadan evvel önlemek veya suç işlendikten sonra şüphelileri takip etmek ve yakalamak, delilleri korumak ve lüzumunda halka yardımda bulunmak üzere **yaya ve ya araçlı olarak belli bir güzergahta üniformalı dolaşarak yapılan** görevlerdir. Devriye en az 2 personelden oluşur.

YAYGIN OLARAK KULLANILAN DEVRIYE ÇEŞİTLERİ;

Yaya devriye
Motorize devriye
Motosikletli devriye
Bisikletli devriye
Atlı devriye
Kombine devriye
Sahil devriye
Otogar devriyesi
Sınır Devriyesi
Hava devriyesi

DEVRIYE YÖNTEMLERİ

Planlı Devriye:Yetkili amirler tarafından önceden belirlenip devriye personelinin uyması istenen belirli güzergahlara bağlı kalmak üzere çıkarılan devriye yöntemidir.

Olağan (Rutin) Devriye: Devriye görevinin bir plan ve programa bağlı kalmadan devriye bölgesinin rastgele gezilmesidir.

Dairesel Devriye;Devriye alanının tahmini merkezden içerden dışarı yada dışarıdan içeri dairesel halinde yapılmasıdır.

Geri Dönüslü Devriye;Devriyenin kritik bölgelerde veya kontrol ettiği bölgenin tekrar kontrol edilmesidir.

DEVRIYE HİZMETLERİNİN AMACI:

- Görev bölgesinde halkın can ve mal emniyetini korumak
- Suç için elverişli ortamı azaltmak,
- Suç işleme eğilimi ve niyetinde olanlara karşı caydırıcı olarak güvenlik ve emniyeti sağlayarak meydana gelebilecek suçları engellemek.
- Görev alanı içinde işlemiş veya işlenmekte olan suçlara müdahale etmek ve derhal genel kolluk kuvvetlerine bildirmek,
- Şüphelileri yakalamak,
- Olay yeri ve suç delillerini muhafaza etmek.
- Yardım gereken hallerde yardıma muhtaç kimselere yardım etmek, lüzumu halinde ilgili kurumlara bilgi vermek,
- Görev alanında şüpheli kişi ve olayları gözlemek, suç ve suçlularla mücadele etmek.
- Aranan şahısları yakalamak Genel Kolluğa teslim etmek.
- Kendisine kanunlarca verilmiş olan yetkilere dayanarak insanların huzuru ve güvenliği için konulmuş kuralların uygulanmasını sağlamak.
- Kanunların kendisine verdiği diğer görevleri yerine getirmek

DEVRIYE TURU ÖNCESİ HAZIRLIK

- **Psikolojik hazırlık;** Görev Bölgesi ve görev bölgesinde bulunan halk, bina, tesis vb. hakkında bilgi sağlamasıdır. (Devriye görevi öncesi kaza geçiren kardeşinin ameliyata alınacağı öğrenilmesi.)
- **Zihinsel hazırlık ;**Yapılması gereken görev ile ilgili istekli ve hazır olunması ve Aranan şahıslarla ilgili bilgileri temin etmek, Çalıntı araçlarla ilgili bilgileri temin etmek, işlenen suçlarda kullanılan yöntemler hakkında bilgi sahibi olmak, Sorunlu alanlarla ve kişilerle ilgili bilgiler elde etmektir.

- **Fiziksel hazırlık;** Çıkılacak olan görev ile ilgili kılık, kıyafet, teçhizat, araç ve gereç kontrolü yapmasıdır.

DEVRIYE PERSONELİNDE BULUNMASI GEREKEN ARAÇ VE GEREÇLER

- Mevsimine göre kıyafet
- Not defteri ve kalem
- Kelepçe
- Düdük
- El feneri
- Cop
- Silah ve mühimmatı
- Görev ile ilgili ihtiyaç duyulabilecek malzemeler

DEVRIYELERİN DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

- Devriye görevlileri **en az iki kişiden oluşur** ve görevin gerektirdiği teçhizatlara sahip olarak göreve çıkarılır,
- Devriye görevleri üniformalı yapılır,
- Devriye hizmeti, belirli bir güzergahta ağır adımlarla tempolu yapılır.
- Yürüyüşlerde ani dönüşler yapılarak, gözetlenip gözetlenmediğini kontrol eder.
- Devriye görev bölgesinde **yüksek seviyede görünür olmalı** , tehlike anında her an müdahale edebilecek şekilde dikkatli olmalıdır.
- Meydana gelmiş bir olayda telaş veya tereddüt göstermeden her an müdahaleye hazır olmalıdır.
- Devriye personelinin fiziki görünüşü düzgün olmalıdır
- Devriye personelinin çevresi ile ilgili olmalıdır
- Devriye personelinin çevresi ile iyi iletişim kurmalıdır
- Devriye personelinin kuvvetli hafızaya sahip olmalıdır
- Devriye giren çıkan kişileri gözlemler, şüpheli durumlara müdahale eder
- Devriyeye çıkan görevliler zorunlu olmadıkça muntıkalarını terk etmezler.
- Devriyeye çıkan görevliler görev bölgesini iyi tanımalıdır.
- Görev bölgesini kontrol altında tutacak şekilde görev yapmalıdır.
- Gerekli olabilecek telefon ve diğer bilgileri yanında bulundurmalıdır.
- İyi bir izleyici ve gözlemleyici, aynı zamanda aktif bir dinleyici olmalıdır.
- Çevresine duyarlı olmalı, şüphe çeken tavır ve davranışlara karşı tedbirli olmalıdır.
- Devriyeye çıkan görevliler vatandaşların desteğini ve katılımını sağlamalıdır.
- Devriye görevi esnasında uygunsuz davranışlarda bulunulmaz, devriye görevlisi daima kibar ve nazik olmalıdır.

Yava Devriyenin Dikkat Edeceği Hususlar:

- Yava devriye ekibi, en az iki görevliden oluşur ve kıdemli personel ekibin sağında yürür.
- Devriye görevi esnasında kısa duraklamalarla etrafı kontrol etmelidir
- Her zaman **aynı güzergah kullanılmamalıdır**
- Kapı içi veya girişlerinde dolaşan kimseler gözlenmelidir
- Dükkan veya binalardaki camların kırık olup olmadığına dikkat edilmelidir
- Elektrik, su, hava gazı şebekeleri kontrol edilmelidir

DEVRIYENİN GÖREVLERİ

Devriyenin dört çeşit görevi vardır bunlar,

Önleyici Görevler: Sorumluluk bölgesinde kamu düzeni bozucu eylemleri engellemek ve suç işleme potansiyelindeki şahıslara karşı caydırıcı çalışmalarda bulunulmasıdır.

Koruyucu Görevler: Sorumluluk bölgesinde halkın can ve mal güvenliğini sağlamak için tedbirler almak ve buraları denetlemek

Yardım Görevleri:Görev alanında yardım isteyenler ile yardıma muhtaç olan kişilere yardım etmek, ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirmektir

Adli Görevler: Sorumluluk bölgesinde meydana gelen adli olaylar ile ilgili yapılan faaliyetlerdir

- Suçla karşılaşan devriye Suça el koyar, suçun devamını engeller, şüpheliyi tespit ederek yakalamak ve Genel Kolluğa teslim eder,
- Olay mahallini muhafaza ederek, iz ve delillerin kaybolmasına veya değiştirilmemesi için tedbirler almak,
- Sorumluluk bölgesinde haklarında yakalama, tutuklama ve mahkumiyet kararı bulunan kişileri yakalamak ve bu şahısları genel kolluğa teslim et, ek,

- Aramalar sırasında suç teşkil edecek veya delil olabilecek nesnelere el koymak ve genel kolluğa derhal bildirmek.
- Görev bölgesinde Şüpheli cisim veya cisimlerin tespiti halinde gerekli tedbirleri almak ve genel kolluk kuvvetlerine haber vermek,

NOKTANIN TANIMI : Güvenlik hizmeti alan kişiyi veya alanı korumak yada tesisin hassas ve kritik bölgelerinde suçu engellemek, suçluları takip etmek ve yakalamak, bu bölgede yardım isteyenlere ve yardıma muhtaç olanlara yardım etmek amacıyla kurulan, her türlü güvenlik tedbirinin alınıp özel güvenlik görevlisinin konuşlandırıldığı yere **Nokta**, sabit ve üniformalı olarak yerine getirilen göreve de **Nokta görevi** denmektedir.

NOKTA KURULABİLECEK YERLER;

Vatandaşların yoğun olarak bulunduğu meydanlar, parklar , alışveriş merkezi, istasyon, iskele, mali, sanayi ve ekonomik tesis önü ve civarında, hassas ve kritik yerler, koruma hizmeti sunulan bina ve tesislerin çevresi, Potansiyel suç riskinin yüksek olduğu yerler, Dış misyon temsilcilik binalarının önünde, Hakkında koruma kararı alınan kişilerin ikamet ettikleri bina önünde,toplantı, spor karşılaşması, sahne gösterileri, vb.

Nokta ; Silahlı saldırılara karşı ve kötü hava koşullarına karşı dayanıklı olmalı,yeterli aydınlatma tertibatının bulunmalı ve yaya ve araç trafiğinin kontrol edilebilecek yerlerde kurulmalıdır.

NOKTA GÖREVLİSİNİN GÖREVLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- Görev alanına izinsiz girilmesine müsaade etmemek
- Korunan bölgeye zorla girmeye çalışanları engellemek
- Koruduğu alanda bulunan insan ve araçları tanımak
- Gelişen olaylardan amirine veya amiri konumundakine bilgi vermek
- Suç işleme şüphesi altında bulunan kişileri gözlemlemek,
- Nokta görevi ifa eden personel, görev yaptığı yerin çevresinde meydana gelen hadiseleri takip etmek, suç unsurlarını belirlediğinde yetkili kolluğa bildirmekle yükümlüdür
- Nokta personeli, **nokta içerisine ziyaretçisini alıp ağırlavamaz** görev yerini terk etmez, terk etmesi gerektiğinde **amirini bilgilendirmek** suretiyle gerekli iş ve işlemleri yürütür.

NOKTA GÖREVLİSİNİN DİKKAT EDECEĞİ HUSUSLAR

- Nokta görevlisi görev yerlerinden ayrılamazlar, Nokta görevlisi nokta yerinden **en fazla 20 adım ayrılmalı** daha uzağa gitmemelidir.
- Nokta görevlisinin Kılık kıyafeti düzgün ve tam teçhizatlı olmalı, Nuktada görevlinin ihtiyaç duyacağı donanım Masa-Sandalye, dolap, Saat, Telefon, Silah Dolabı, Telsiz, Anahtar Dolabı, El feneri, Yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, Büro ve kırtasiye malzemeleri, Silah ve bölgedeki hassas yerlerin telefon numaraları vs. bulunmalıdır
- Nokta görevlisi görev yeri ile ilgili tüm ayrıntıları (giriş, çıkış ve hassas bilgileri, önemli yerlerin telefonunu vb.) bilmelidir,
- Görev bölgesi dışında meydana gelen herhangi bir olayı ilgili yetkililere bildirmeli görev yerini terk etmemelidir.
- Nokta civarına yaklaşan kişilerin davranışlarını izlemelidir.
- Nokta etrafında **yangına** sebep olabilecek cihaz ve maddeler bulundurulmamalıdır.
- Olağanüstü durumlarda korunan alanda bulunan çalışan ve yaşayanları tehlikeye düşüren hallerde ve olaylarda soğukkanlı davranmalı ve heyecanı yatıştırmalı insanlara aydınlatıcı bilgi vererek güvenli alanlara sevk etmelidir.
- Genel kollukça bildirilen yakalama ve tutuklama müzekkereli kişileri gördüğünde yakalayarak genel kolluğa teslim etmelidir.
- Görev alanında meydana gelen olayla ilgili zamanında müdahale etmeli ilgililere bildirdikten sonra , konunun takibi için bile olsa **görev yerlerini terk etmemelidir.**

KONTROL NOKTASI TANIMI; Güvenlik altına alınmış her hangi bir mevkie (toplantı salonu, ikametgah girişleri, sinema, VIP Salonu vb. gibi) kişilerin veya malzemelerin kontrol altında giriş – çıkışlarını sağlamak amacı ile oluşturulan güvenlik noktasına **Kontrol Noktası** adı verilir.

Kontrol Noktası Çalışma Esasları: Koruma ve güvenliğini sağladıkları yerin çalışma saatleri göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir. Kontrol noktası içerisinde iletişim ve acil haberleşme sistemlerinin bulunmalı, görevin yoğun olduğu yerlerde yardımcı güvenlik cihazlarından faydalanılmalıdır. Personel sayısı kontrol noktasının yoğunluğuna göre değişebilir, **insan ve eşya trafiğinin yoğun olduğu yerlerde X ray cihazı ve kapı dedektörü ile varsa en az 5 personel, yoğunluğun az olduğu yerlerde ise 3 personel görevlendirilmelidir.**

Kontrol noktasında bulunması gereken araç-gereç ve ekipmanlar

X-Ray cihazı, metal ve kapı detektörü, Yangın söndürücüler, Kırtasiye malzemeleri, ilk yardım malzemeleri, Yedek anahtarlar, Silah dolabı, vb.dir.

Hamile bayanlar, Kalp pili takılı olan şahıslar, Kafatasında metal aparat takılı olan şahıslar, sağlık yönünden el ve kapı tipi metal detektörlerinden geçirilmemelidir

Kontrol noktasından geçen ziyaretçilerin, eşyaları kontrol edilmelidir.

- Kontrol noktası görevlisi, yaptığı kontrol esnasında, ruhsatsız bir ateşli silaha rastladığı zaman Şahsı ve silahı muhafaza altına alıp **genel kolluğa** haber vermelidir.
- Kontrol noktasında üstünü ve eşyasını aratmak istemeyen kişiye **ısrar edilmez ve içeriye girişine izin verilmez.**

Kontrol Noktasında Bulunması Gereken Personeller

- **Yönlendirici Personel:** Kontrol noktasının girişinde cihazlardan önce kontrole tabi tutulacak kişilerin güvenlik cihazlarına tek tek girmesini temin etmekte, giriş de kişilere uyması gereken kuralları bildirmekle görevlidir.
- **Kontrol ve Koruma Görevlileri:** Güvenlik cihazlarından geçen kişilerde ve eşyalarında güvenliği tehlikeye düşürücü maddelerin varlığını tespit etmek ve bu maddelerden arındırılmasını sağlamakla görevlidir.
- **Kontrol noktası Amiri:** Kontrol noktasının usulüne uygun çalışıp çalışmadığını gözlemlemek, personel arasında koordineyi sağlamak, kontrol noktasında güvenlik kontrolüne tabi tutulmayan kişilerin tekrar kontrol edilmesini sağlamakla, görevlidir.

KONTROL NOKTASI İÇİN ÖZELLİKLİ ŞAHISLAR;

- a. Değerli madde taşıyan kişiler
- b. Hasta ve fiziksel özürlü kişiler
- c. Yaşlı insanlar
- d. Çocuklar,
- e. Diplomatik şahıslar
- f. Vip şahıslar
- g. Kurumda Çalışanlar

TELSİZ KONUŞMASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN TEMEL KURALLAR

- Mesajlar, mümkün olduğu kadar kısa, açık, anlaşılır cümlelerden oluşmalıdır
- Anlaşılması zor isimler, alfabeğe göre kolay anlaşılacak şekilde kelimeler ile kodlanmalıdır
- Telsizin sesi fazla açılmamalı, kendi duyabileceği ses ayarında olmalıdır
- Konuşmalarda çağrı, karşı tarafın kod numarası belirtilerek yapılır, isim, rütbe kullanılmamalıdır.
- Bir kanaldaki konuşmaları birden fazla kişi farklı telsizlerden aynı anda dinleyebilir.
- Telsizin bas-konuş mandalına basılarak kanala girilip konuşma yapılır.
- Gizli konuşmalar, çok önemli olaylar telsiz ile söylenmez.
- Konuşması biten istasyon, karşı tarafa konuşmasının bittiğini bildirmek amacıyla “tamam” diye bilgi verir.
- Aynı kanal ve gruba bağlı farklı telsizlerden **aynı anda birden fazla çağrı (konuşma)** yapılamaz.

TUTANAĞIN TANIMI ; Tutanak herhangi bir iş veya olay sonucu yapılanları, elde edilen bilgi, belge, duyum ve düşüncelerin bir düzen dahilinde yazılı hale getirilmesidir.

TUTANAĞIN BÖLÜMLERİ: Tutanaklar başlık, giriş, gelişme, sonuç, tarih ve saat ve imza olmak üzere 6 bölümden oluşur.

1. **Başlık:** Olayın mahiyetini belirtmek amacıyla tutanağın üst-orta bölümüne büyük harflerle başlık yazılır.
2. **Giriş:** Tutanağı hangi konuda tutulması gerektiğini gösteren ve hazırlayıcı bilgilerden oluşan bölümdür. Olayın gerçekleştiği zaman dilimi, yeri ve olayın öğreniliş şeklinin belirtildiği bölümdür.
3. **Gelişme:** Olay veya yapılan işlemle ilgili kişilerin açık kimlikleri, olayın meydana geliş şekli olayın ispatına yarayacak iz ve deliller ile olay hakkındaki iddia ve beyanların yer aldığı bölümdür.
4. **Sonuç:** Tutanağın son tarafına (tutanak) olduğunun belirtilmesi ile bundan sonra tutanağın tamamlanmasıdır. Olayla ilgili alınan önlemler ile tutanağın tarih ve bitiş saatinin belirtildiği bölümdür.
5. **Tarih ve Saat:** Tutanak tanziminde, olay ve tutanağın türüne göre tutanağın bitiş bölümünde tarih ve saatin yazılması gerekir.

6. **İmza:** Olay veya yapılan işlemde adı geçen müşteki, mağdur, tanık, zanlı şüpheli, vb. kişilerin isimleri ve unvanları yazılarak imzalan alınır. Tutanakta **en az 2 resmi görevlinin imzası bulunur**. Şahıs tutanağı imzalamamak istemezse “**İmzadan İmtina Etti**” diye imza bölümüne not düşülür.

BAŞLICA TUTANAK ÇEŞİTLERİ

- Olay yeri inceleme ve tespit tutanağı,
- Tanık, Mağdur, Müşteki ifade Tutanağı,
- Üst Arama Tutanağı,
- Değer Tespit Tutanağı,
- Yer Gösterme Tutanağı,
- ihbar Tutanağı,
- Suçüstü Tutanağı,
- Yangın Yeri Tutanağı,
- Buluntu Eşya Tutanağı,
- Müracaat Tutanağı,
- Nöbet Devir Teslim Tutanağı,
- Arama, Yakalama, Elkoyma Tutanakları,
- Teslim Tutanağı,

RAPOR ;Herhangi bir iş veya olay sonucu yapılanların, elde edilen bilgi, belge, duyum ve düşüncelerin belirli bir düzen dahilinde yazılı olarak bildirilmesine **rapor** denir.

Diğer bir tanım ise Görevlinin görevi esnasında gördüğü, bildiği ve meydana gelen herhangi bir durum ve olay hakkında **üstlerini ve amirlerini bilgilendirmek** üzere ortaya koyduğu belgeye denir.

RAPOR TÜRLERİ;

1. **Sözlü Rapor;** Yapılan görev ile ilgili görev veren makama veya ilgili kişilere sözlü olarak bilgi verilmesidir.
2. **Görsel Rapor;** Her hangi bir iletişim aracı bulunmaması halinde personelin birbirlerini görebildiği durumlarda daha önceden belirledikleri yöntemlerle anlaşmalarıdır.(Bayrak, flama, el işaretleri vs.)
3. **Elektronik Rapor;** Telefon, cep telefonu, faks, telsiz, e-posta verilen raporlardır.
4. **Yazılı Rapor;** Meydana gelen olay veya yerine getirilen görev ile ilgili bilgilerin yazılı hale getirilerek ilgililere bildirilmesidir.
5. **Bilgi Raporu** ;Bilgimize başvuran makamlara veya ilgililere , bilgi istedikleri konu hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanan raporlardır. Bilgi istenen konularda, elde edilen bilgilerin, doğru ve tarafsız şekilde aktarılması gereklidir.
6. **Olay Bildirim Raporları** ;Güvenlik personelinin görevi sırasında veya görev haricinde şahit olduğu, veya duyduğu olaylar hakkında amirleri ve yetkililere bildirmek amacıyla hazırlanan raporlardır.
7. **Gözlem (İnceleme ve Araştırma) Raporları** ;Görev sırasında ,görevi ile ilgili bilgi istenen yer ve şahıslar hakkında gözlem ve takip sonucu elde edilen bilgilerin aktarmak amacıyla hazırlanan raporlardır.
8. **Bilirkişi (Ekspertiz) Raporları** ;Adli makamlarca, konusunda uzman personelin, teknik görüşlerine baş vurduğu raporlardır, uzman personel tarafından bilgi vermek amacıyla hazırlanan, iz incelemeleri, Balistik incelemeler, Kalpazanlık raporları, kimyasal inceleme sonucu hazırlanan raporlardır.
9. **Devir Teslim Raporları:** *Devir teslimlerde silahta* herhangi bir anormal durum (*çatlak, kırık* vb.) var ise konu mutlaka devir teslim raporuna yazılmalıdır.
10. **Takip Tarassut (Gözetleme) raporları:**

RAPOR YAZILMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Raporun hitap bölümüne raporun sunulduğu makam büyük harfle yazılır.
2. Raporlar okunaklı, anlaşılır ve düzgün cümlelerle yazılmalıdır. Raporlar uzun ve kapsamlı olabileceği gibi özlü ve kısa da olabilir.
3. Raporlarda yazılarda silinti ve kazıntı yapılmamalıdır.
4. Raporlar kişisel düşüncelere yer vermeden ön yargısız, objektif, görüldüğü biçimde ve bilgiler tam ve doğru olarak yazılmalıdır.
5. Raporun çeşidine göre, gerekli olduğu veya istendiği durumlarda kendi görüş ve önerileri yazılması gerekebilir.
6. Raporun yazılıp verildiği tarih gün ve saat yazılır,
7. Raporu veren kişi, **raporun sonuna** imza bölümüne adını, soyadını, memuriyet ve görev unvanını yazarak imzalaması gerekmektedir. Rapor birden fazla görevli tarafından düzenlendiğinde müşterek rapor olduğu belirtilir ve her görevlinin adı soyadı, unvanı ve imzalanması gerekir.
8. Raporlar genelde 2 suret tanzim edilir. Raporun bir sureti ilgili yere verilir bir sureti de raporu yazanda kalır.

NOT ALMA ;Görme, koklama, dokunma, duyma ve tat alma organlarımızla hafızamızda algılanan veya bir olay veya görevle ilgili ileride rapor veya tutanak tutmak için bilgilerin kısa ve öz olarak yazılı kayıtlara geçirilmesine **Not Alma** denir

EŞKAL ; Kişilerin gözle görülebilen belirgin özellikleri ile birlikte ana ayırt edici özellikleri olan; Alın, Kaş, Göz, Burun, Ağız, Kulak, Yanak, Çene, Yüz çizgileri, Yüz şekli ve bunların kombinasyonlarından oluşan resimdir.

Eşkâl, kişinin belirgin özellikleri tarif edilerek yapılan resimdir.

Eşkâl, olaya karışan kişinin tanık tarafından ayırt edici özellikleriyle ifade edilmesidir.

Eşkâl, kişinin; boy, vücut ve renk gibi fiziki özelliklerinin tanımlanmasıdır.

Eşkâl; mağdur, tanık veya görevli tarafından yapılan tanımlamaya göre çizilen robot resmidir.

İNSANLARIN DEĞİŞMEYEN ÖZELLİKLERİ; Çok uzun veya kısa boy, belirgin sakatlıklar, fiziksel yapı, kekemelik, pelteklik, yavaş konuşma, sağırılık, dilsizlik, ameliyat izleri, ten rengi, , yanık izleri,gözlerde şaşılık vb.dir.

EŞKAL TARİFİNDE BELİRTİLECEK ÖZELLİKLER:Cinsiyet, vücut yapısı,yüz yapısı, kafa yapısı, alın, kaş, burun, ağız, çene, dudaklar, kulaklar, eller, boy, kilo, göz rengi, saç rengi, ten rengi, kekemelik, sakatlık, topallık, saç kesimi, yüzde veya vücutta leke, ben veya çil gibi izler.

YAKALAMA;Kamu güvenliğine, kamu düzenine veya kişinin vücut veya hayatına yönelik var olan bir tehlikenin giderilmesi için denetim altına alınması gereken veya suç işlediği yönünde hakkında kuvvetli iz, eser, emare ve delil bulunan kişinin gözaltına alma veya muhafaza altına alma işlemlerinden önce **hakim kararı olmaksızın özgürlüğünün geçici olarak ve fiilen kısıtlanarak denetim altına alınmasıdır** Yakalama yetkisinin kaynağı **Ceza Muhakemesi Kanunudur**.

Özel güvenlik hizmetlerinin daha iyi yürütülmesi için 5188 sayılı kanun ile ÖGG'ne diğer yetkilerle birlikte, YAKALAMA yetkisi verilmiştir. ÖGG tarafından gerçekleştirilen faaliyetler **görev alanı ve görev süresi** ile sınırlandırılmıştır.

“**Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar**, işlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi, dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması, para ve değerli eşya nakli, kişi koruma ve cenaze töreni gibi güzergâh ifade eden durumlarda **güzergâh boyu görev alanı** sayılır.”

Görev alanı, zorunlu hallerde Komisyon kararıyla genişletilebilir.

Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar en seri vasıtayla **yetkili genel kolluğa bildirilir**; yakalanan kişi ve zapt edilen eşya genel kolluğa teslim edilir.

Yakalanan kişi genel kolluğa teslim edildikten sonra gerekli adli işlemler yapılması için **CUMHURİYET SAVCISI kararı** ile **Göz Altına** alınabilir, Tahkikat evrakları tamamlandıktan sonra adliyeye sevk edildikten sonra **hakim veya mahkemece** tutuklanabilir.

Kolluğun gözaltına alma yetkisi yoktur.

Yakalama yetkisi kullanılırken haksız uygulamalarla anayasa ile koruma altına alınan kişinin **temel hak ve hürriyetine** zarar verilmemesi gerekmektedir.

Güvenlik personelinin yakaladıkları kişileri hukuka aykırı olarak gerekli usul işlemleri yapması gereken makul sürelerin dışında keyfi yere tutmaları **Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Bırakma Suçunu** oluşturur.

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek amacıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer

hallerde **hakim kararı** ile tutuklanabilir. Hakim kararı olmadan yakalama, **suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde** yapılabilir.

ADLİ AMAÇLI YAKALAMA: Tutuklamanın mümkün kılınması ve Ceza Muhakemesinin yapılabilmesi veya kesin hapis hükmünün infazının sağlanması gayesi ile, hakkında henüz tutuklama kararı verilmeden önce, **sağın kişi hürriyetinin kaldırılmasına “adli yakalama”** denir.

Kısaca suç işlendikten sonra yapılan yakalamadır.

Hakim kararı bulunmamasına rağmen suç işleme şüphesiyle bir kimsenin özgürlüğünün kısıtlanmasıdır

ÖNLEME AMAÇLI YAKALAMA: ÖGG tarafından görev alanında yapılacak **önleme amaçlı yakalama** “**kamu düzenine veya kişinin vücut bütünlüğü ne yönelik bir tehdidin giderilmesi amacı ile yapılan özgürlük kısıtlanmasına** denir.

Kişiyi suçu işlerken veya fiilin pek az önce işlendiğini gösteren eşya veya delillerle rastlanması, suçüstü bir fiilden dolayı izlenen kişinin kaçması ihtimalinin bulunması veya hemen kimliğini belirleme imkânının bulunmaması gibi hâllerde, **herkes tarafından geçici olarak yakalama yapılabilir.**

Meşhud Suç (Suçüstü Hali): işlenmekte olan suçu veya henüz işlenmiş olan fiil veya fiilin işlenmesinden hemen sonra kolluk kuvveti veya suçtan zarar görmüş kişi veya başkaları tarafından izlenerek yakalanan kişinin veya fiili pek az önce işlediğini gösteren eşya veya eser veya emare veya deliller yakalanan kimsenin işlediği suçtur.

“Fiili işlediği zaman 12 yaşını doldurmamış olanlar ile 15 yaşını doldurmamış sağır ve dilsizler suç nedeni ile yakalanamaz.”

Çocuklara kelepçe ve benzeri aletler takılamaz.

Oniki yaşını doldurmuş, ancak onsekiz yaşını doldurmamış olanlar suç sebebi ile yakalanabilirler.

18 YAŞINDAN KÜÇÜKLERE KELEPÇE TAKILMAZ

Yakalamada Zor Kullanma: Zor kullanma zorunlu olmalı, Dengeli olmalı ve Yasaya uygun olmalıdır.

- Zor kullanılırken insan onuru zedelenmemeli,
- Toplumun gelenek ve görenekler göz ardı edilmemeli,
- Yapılması gereken işlemler derhal yapılmalı, gereksiz gecikmelere yer verilmemeli,
- Yetkilerin kullanılması sırasında kişilere kötü muamelede bulunulmamalıdır

ARAMA: Şüphelilerin yakalanması ve suç delillerini elde etmek için konut, işyeri, kişilerin üstleri vb. yerlerde usulüne uygun olarak yapılan araştırma işlemidir.

Kişinin, üst ve eşyasının aranmasıyla müdahaleye maruz kalan hakkı, **“özel hayatının gizliliği ve korunması hakkı”**dır

Özel güvenlik personeline, yönetmeliğin 14. maddesinde yapılan düzenlemeyle **sorumluluk alanı içerisinde önleyici arama yetkisi** tanınmıştır. Görev alanı dışında üst araması yetkisi tanınmış fakat **genel kolluğun gözetiminde ve denetiminde bulunma mecburiyeti** konmuştur.

Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere **bir tutanakla genel kolluğa teslim edilir.**

Arama kişinin aynı cinsiyetindeki görevli tarafından yapılır.”

Suçüstü halinde herkes tarafından geçici olarak yakalama yapılabilir

Adli arama :Suç islendikten sonra, suçun delillerini, zapt ve ya müsadereye tabi eşyayı ele geçirmek, suç failini yakalamak için yapılır.

Önleme araması. Suç islenmeden önce ÖGG' in kurulusu sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma, zorla isten alı kovma gibi her çeşit tehdit, tehlike ve tecavüze karşı korumak kısaca tehlikeyi ve suç islenmesini önlemek amacıyla yapılan aramadır.

5188 sayılı kanun Özel güvenlik görevlilerine arama konusunda verdiği yetki; **önleme araması** kapsamında **kişilerin detektörle, eşyaların ise x-ray cihazları ile aranması ile sınırlıdır.** Güvenlik görevlileri bu çerçevede; görev alanına girmek isteyen kişileri duvarlı kapıdan geçirebilirler ve detektörle üst araması yapabilirler ve eşyalarını X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirebilirler.

Aranan kişilerin arama yapılmasına dair hakim kararı talep etmeleri halinde kendilerine “**aramanın 5188 sayılı kanununun 7. maddesine göre yapıldığı ve arama başlamadan önce aramaya rıza göstermezse binaya girmekten vazgeçmesi şartıyla arama yapılmayacağı**” kendisine sözlü olarak tebliğ edilir. Aranmayı kabul etmeyen kişilerin binaya giriş yapmasına izin verilmeyebilir.

Önleme amaçlı aramada tutanak düzenleme zorunluluğu bulunmamaktadır. **Ancak aramaya tabi tutulan şahsın talebi halinde tutanak düzenlenir ve bir sureti şahsa teslim edilir.**

Hukuka aykırı olarak bir kimsenin üstünü veya eşyasını arayan kamu görevlisine, Türk Ceza Kanununa göre üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilebilir.

5271 Sayılı CMK'nun 116. maddesinde Önleme arama yetkisini Kamu alanında **Genel kolluk kuvvetlerine,** 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Kanunla da **Özel alanlarda Özel Güvenlik Görevlilerine** vermiştir.

Kamuya Açık Alanlarda Yapılacak Önleme Aramasının genel kolluğun gözetim ve denetiminde Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılacağı düzenlenmiştir.

Önleme aramalarında elde edilen suç unsurları hakkında; El konulan sev ve yakalanan kişi tutanakla görevli kolluğa teslim edilir.

Spor alanına girişte, seyircilerin üstünü ve eşyasını teknik cihazlarla ve gerektirdiğinde el ile kontrol edebilir ve arayabilir.

Arama kişinin aynı cinsiyetindeki görevli tarafından yapılmalıdır.

Üst Arama Yöntemleri

- Duvar veya bir engele dayayarak arama yöntemi
- Diz Üstü çömelterek yöntemi
- Yüz Üstü yatırarak yöntemi
- Ayakta arama

Konutta, işyerinde veya diğer kapalı yerlerde GECE VAKTİ ARAMA YAPILAMAZ, (m.118/1) Ancak;

1.Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde,

2.Suçüstü halinde,

3.Yakalanmış veya gözaltına alınmış olup ta firar eden kişi ya da tutuklu ya da hükümlünün tekrar yakalanması amacıyla,

4.Geceleyin herkesin girip çıkabileceği 2559 sayılı PVSK. nun 7'nci maddesinde sayılan umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde, gece adli arama yapılabilir. (AÖAY. m.31)

Gece Vakti; Güneşin batmasından bir saat sonra başlayıp, güneşin doğmasına bir saat kalmıca kadar devam eden vakittir.

EL KOYMA: bir mal veya eşya üzerinde **zilyede** ait tasarruf yetkisinin **kamu gücü** kullanılarak kaldırılması, mal ve eşyanın muhafaza altına alınmasıdır

ZİLYED: En basit olarak bir kimsenin taşınır veya taşınmaz bir mal üzerindeki fiili hakimiyeti olarak tanımlanabilir.

ÖGG'nin el koyma işfemi "Emanete Alma" olarak belirtilmiştir. Emanete alınan eşyanın en kısa zamanda genel kolluk kuvvetlerine tesliminin yapılması gerekmektedir.

El koymaya normal olarak hakim karar verebilir. Ancak gecikmesinde sakınca görülen hallerde Cumhuriyet savcıları ve bunların yardımcısı sıfatıyla kolluk memurları el koyma işlemini yapabilirler. Eğer şahıs, kendi rızası ile, zorunluluk dışında eşyayı veriyorsa, el koymadan söz edilmez.

Kişinin eşyasını rızasıyla teslim etmesi emanete alma, eşyanın mülkiyetinin devlete geçmesi ise müsadere olarak adlandırılmaktadır.

ADLİ EL KOYMA; Bir malın geçici olarak Devletçe muhafaza altında tutulması demektir

6222 sayılı Spora Şiddetin Önlenmesine Dair Kanununun 10 uncu maddesine göre Spor alanında görev yapan ÖGG'nin yetki ve sorumlulukları şunlardır:

Spor alanına girişte, genel güvenlik birimlerinin nezaretinde üst araması yapmak ve seyir alanına her türlü silah, kesici veya delici alet, sis bombası, ses bombası veya maytap gibi patlayıcı, parlayıcı, yanıcı veya yakıcı maddeler ile taş, metal gibi fırlatabilecek veya yaralayıcı nitelikte sert cisim veya tehlike arz edebilecek diğer maddeler ile alkollü içecekler ve çevreyi kirletecek nitelikte konfeti ve benzeri cisimlerin sokulmasını ve kullanılmasını engellemektir.

TERK EDİLEN VEYA BULUNAN EŞYAYA EL KOYMA: Özel Güvenlik Görevlisi Görevli oldukları yerlerde terk edilmiş veya bulunan eşyalara el koyabilir.El konulan (**Emanete alınan**) eşya, maliki ya da zilyedi başvurduğu takdirde, kendisine; gelmezse genel kolluğa **tutanakla** teslim edilir.

ZOR KULLANMA Yakalanması gerekli kişi veya dağıtılması gereken topluluğun direnmesi, saldırıya yeltenmesi veya saldırıda bulunması hallerinde, bu filleri etkisiz hale getirmek için, direnme ve saldırının mahiyetine ve derecesine göre etkisiz hale getirilecek şekilde **kademeli olarak** artan nispette **bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni şartlar gerçekleştiğinde her çeşit silah kullanma** yetkisini İfade eder.

Bedeni güç, elle veya bedenle yapılan müdahaleleri,

Maddi güç, Su, göz yaşartıcı gaz, gibi yardımcı malzemelerle yapılan ımdahalnyi,

Silah ise , Zor kullanılacak kişiyi uyarmayı, silahı bu kişiye dürtmeyi veya göstermeyi, havaya uyarı ateşti etmeyi bu müdahalelere rağmen sonuç alınamaması halinde kişiyi yaralama kastı ile etkisiz hale getirmeyi ancak saldırının halen devam etmesi halinde **son çare olarak ateş etmeyi kapsamaktadır.**

Toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak araç ve gereçler müdahale eden kuvvetin amiri tarafından tayin ve tespit edilir

Zor kullanmada ; Zor kullanma zorunlu olmalı, Yasal olmalı ve zor kullanmanın derecesi AMAÇLA orantılı olmalıdır, Amaca ulaşıldığında zor kullanmaya son verilmelidir.

COP KULLANMA: Özel Güvenlik Görevlisinin gerektiğinde kullanmak için taşıdığı saldırı ve savunmada kullanılan bir dürtü silahıdır.

Cop kullanılırken vuruş bölgeleri,

Öncelikli vuruş bölgesi: Belden alt kısmı, kalça, baldır ve ön kol bölgesidir.

İkinci derecede vuruş bölgeleri: Belden üst kısım, dirsek, diz, bilek, omuz ve pazu bölgeleridir.

En son vuruş yapılabilecek bölgeler: Baş, boyun, kasık, omurgalar ve böbreklerdir.

Küçükler özel bakıma muhtaç olduklarından ve ruh yapıları yetişkinlerden farklı olduğundan ve mevzuat gereği **18 yaşını doldurmamış kişi çocuk sayıldığından** 0-18 yaşındakiler için kelepçe kullanılmamasını, Hükme bağlamıştır.

Hukuka aykırı kelepçe takılması halinde kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı ihlâl edilmiş olur. 18 Yaşından Küçüklere Kelepçe Takılamaz.

Kelepçe çeşitleri;

1. Masonet kelepçe
2. Zincir kelepçe
3. Plastik kelepçe
4. Sevk zinciri
5. Parmak kelepçe

Şüpheli Şahısların Kelepçelenmesi

Kelepçe zor kullanma unsurlarından birisidir. Kelepçe takılırken önce sağ kolun sonra sol kolun kelepçelenmesi önerilir. Pozisyon olarak da ;

1. Yere yüzüstü yatırmak suretiyle,
2. Ayakta,
3. Bir engele dayamak suretiyle,
4. Diz üstü çöktürmek suretiyle kelepçe takılır.

ATEŞLİ SİLAHLAR ŞU HALLERDE KULLANILABİLİR,

1. Nefsini savunmak için,
2. Başkasının can ve ırzına yöneltilen ve başka şekilde men'i mümkün olmayan bir ağır bir suçun işlenmesini önlemek için,
3. Korumakla görevli olduğu mevkiye veya elindeki silaha veya güvenliğini sağlamakla görevli olduğu kuruluşa veya şahıslara karşı yöneltilen saldırıyı başka şekilde defa imkan kalmamışsa,
4. Vazife yapmasına engel olmak için tek veya toplu olarak fiile mukavemet gösterilmiş veya saldırıyla karşı konulmuşsa,
5. Vazife esnasında tecavüze veya karşı koymaya elverişli aletlerin ve silahların teslimi emredildiği halde emrin derhal yerine getirilmeyerek karşı gelinmesi veya teslim edilmiş silah veya aletlerin zorla tekrar alınmasına kalkışılmışsa,

SİLAH TAŞIMA-BULUNDURMA BELGELERİNİN KULLANIMINDA UYULMASI GEREKEN KURALLAR

1. 5188 sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 28.maddesi gereği kimlik kartında silah durumu kısmında "Silahlı" olarak görev yapabileceği belirtilen ÖGG'nin, kimlik kartı ve görev belgesiyle beraber taşıdığı silahın Özel Güvenlik Silah Taşıma- Bulundurma Belgesini de taşıması gerekmektedir.
2. Özel güvenlik görevlilerinin ateşli silahları Kanunda belirtilen istisnalar dışında görev alanı dışına çıkarılması halinde 5188 sayılı Kanunun 20/c maddesi gereğince para cezası uygulanacağı ve çalışma izni iptal edilir.
3. Özel güvenlik görevlisinin görev bitiminde, silahıyla birlikte özel güvenlik silah taşıma- bulundurma belgesinin de kuruluşa teslim alınması gerekmektedir.
4. Özel güvenlik silah taşıma, bulundurma belgesinin kaybedilmesi durumunda silah kayıp (zayii) bilgisi derhal ilgili Valiliğe bildirim yapılmalıdır.
5. Görev alanında muhafaza edilen ateşli silahların, özel güvenlik görevlilerine tesliminde, her sayfası yöneticiler tarafından onaylı Devir Teslim ve Rapor Defteri'ne imza karşılığı devir teslimi yapılmalıdır.

Olay; Olay, kanunlarda açıkça suç olarak belirtilen fiil ve hareketlerin belli bir zaman ve mekanda gerçekleşmesidir,

Olayın Özellikleri;

- Hareketlidir,
- Dinamiktir,
- Olağan dışı bir durum söz konusudur,

- Oluşan bir durum söz konudur,
- Karmaşık bir yapısı vardır,
- Hayatın akışını etkileyen ve değiştiren bir durumdur

Olay Yeri; Olayın işleniş anının, mağdur ve suç sanıkları ile ilişkisinin saptanabildiği dinamik bölgeyi ifade eder.

Bulgu; Olay yeri incelemesi sırasında olay yeri-fail-mağdur ilişkisini ortaya koymak amacıyla elde edilen her türlü materyale bulgu denir.

Delil; Bir hukuksal sorunu çözmeye, suç fiilini ispata, meydana gelen bir suçun aydınlatılması ve suç sanıklarının tespitine yarayan, ikamesi hukuk tarafından yasaklanmamış her tür bulguya delil veya ispat vasıtaları denilmektedir.

“Her delil bir bulgudur ama her bulgu bir delil değildir.”

Maddi Suç Delili: İşlenen suçun yeniden canlandırılmasına, failinin tespitine, şüpheli-mağdur ve olay yeri arasındaki ilişkinin tespitine yarayacak, laboratuvarlarda bilimsel yöntem ve tekniklerle uzmanlar tarafından incelenip işlem gördükten sonra soruşturma ve yargılama sürecinde ispat vasıtası olarak kullanılacak herhangi bir nesne veya ize **Maddi Suç Delili** denir.

Delillerin özellikleri;

- Mantıklı ve gerçekçi olmalı. (Elle tutulur gözle görülür somut nesnelere oluşmalı, hayal ürünü olmamalıdır.)
- Olayı temsil edici olmalıdır. (Olayla ilişkili olmalı, olay içinde yer almalı, suçun unsurlarından biri olmalıdır.)
- Kanuna aykırı olmamalıdır. (Hukuki ve bilimsel yollarla elde edilebilmelidir.)

Soruşturma Süreci; Soruşturma süreci olayın haber alınması ile birlikte başlar, tahkikat evraklarının adli makamlara intikali ile sona erer.

Soruşturma Ekibi; Olaya fiilen el koyan arama ve araştırma işlemlerini yapan, suçun aydınlatılması için acele tedbirleri alan, mağdur, şüpheli ve tanıkların beyanlarını tespit eden, soruşturma evrakını Cumhuriyet Savcılığına teslim eden görevli ve yetkili ekiptir.

Olay Yeri İnceleme Ekibi; Olay yerinin incelenmesi, delillerin tespit edilmesi, belgelenmesi, transferi, ambalajlanması ve değerlendirilmesi konularında eğitim alarak uzmanlaşmış, bilimsel yöntem ve usullerle inceleme yapabilecek kapasite ve teknik donanıma sahip uzmanlardan oluşan ekiptir.

Olay Soruşturma Sorumlusu; Olay soruşturma sorumlusu, soruşturmayı yönetmek ve görev dağıtımını yapmak, olayla ilgili ekiplerin kendi aralarında ve diğer birimlerle işbirliği ve eşgüdümünü sağlamakla görevlidir.

İlk Ekip ; Olaya ilk müdahale eden ekiptir. İlk ekip genel kolluk olabileceği gibi özel kolluk ta olabilir. Olaya vatandaş veya özel uzmanlık alanı olan birimler ilk müdahaleyi yapmış olsalar bile olay yerine gelen özel veya genel kolluk (Çevik kuvvet ekibi, Özel güvenlik personeli, Asayiş devriye ekibi, Trafik ekibi vs. ilk ekip sayılır.

İlk Ekibin Yapması Gerekenler

- Devam eden olaya müdahale edilir ve kontrol altına alınır.
- Acil durumlar dışında olay yerine girilmez.
- Olay yeri geniş hatlarıyla koruma altına alınır ve güvenlik şeridi çekilir.
- Olay genel kolluğa derhal bildirilir.
- Personel ve çevredeki insanların can güvenliği sağlanır.
- Meraklı kalabalık uzaklaştırılır.
- Olay yerindeki; kan, vücut sıvıları, gaz ve patlayıcılardan uzak durulmalı, çevredeki insanlar da uzak tutulmalıdır.
- Delilleri koruma konusunda hava şartları dikkate alınmalıdır.
- Olayın görgü tanıkları muhafaza altına alınır
- Olay yerine zorunlu olarak girenlerin kimlikleri, giriş nedenleri giriş çıkış zamanı not edilir.

- Olayda kullanıldığı düşünölen araçlar yerinden hareket ettirilmemeli ve dokunulmamalıdır. Olay bir otomobilde olmuş ise hem otomobil hem de çevresi muhafaza altına alınmalıdır.
- Basına ve meraklı kalabalığa bilgi verilmez.
- Olayın taraflarıyla yapılan konuşmalarda yorum yapmaktan kaçınılır.
- Şüpheli yakalanarak muhafaza altına alınır.
- Yaralı varsa ambulans istenir.
- Kapalı ya da tehlikeli yerde kalan kişiler tahliye edilir.
- Şüpheli ile mağdur aynı mekanda tutulmamalıdır. Birbirleri ile ve çevre ile irtibatlar kesilmelidir.
- Gelişmeler not edilerek genel kolluk gelince bildirilir.
- Olay yerinden sevk edilen yaralıların buldukları yer ve konumu ile sevk edildikleri hastane ile ilgili bilgi edinilir.

Olay Yerinde Sorumlulukları Bulunan Görevliler;

- İlk ekip
- Cumhuriyet Savcısı
- Olay yeri İnceleme ekibi
- Soruşturma ekibi
- Diğer uzmanlar
- Adli tıp hekimi
- Acil müdahale ekibi (Sağlık, itfaiye vb)

Olay Yerini Etkileyen Faktörler;

- Hava koşulları
- Mağdur (suçtan zarar gören kişi) ve mağdur yakınları
- Sanık (Şüpheli) ve sanık yakınları
- Olayın faili ve ona yardım ve yataklık eden kişiler, işbirlikçiler
- Meraklı kalabalık
- Basın mensupları
- Fırsatçılar (Hırsızlar, Yankesiciler)
- Görevli olmayan personel

Olay yerinin korunması ; olay yeri inceleme işlemlerinin tamamlanmasına kadar devam eder.

Maddi Suc Delili:İslenen bir suçta olay yerinde kullanılan, bırakılan, alınan, değıştirilen yada kirletilen hemen her türlü maddi unsurdur. **Maddi suç delilleri olay yeri fail ve mağdur ilişkisini kapsar.**

1. **Biyolojik Deliller:**Canlıların vücudundan kopan , düşen veya akan her türlü delile biyolojik delil denir. Biyolojik delillerin incelemesinde temel amaç; DNA ya ulaşmaktır. Biyolojik deliller; Kan, kıl, tükürük, burun akıntısı, ter, meni, doku parçası, tırnak, dışkı, kepek ve deri döküntüsü.
2. **Kimyasal Deliller;** Olay yerinde mağdur, maktul , fail üzerinde veya çevresinde bulunan kimyasal özellik taşıyan ve üzerinde kimyasal inceleme gerektiren tüm deliller; Kimyasal deliller ; Patlayıcı maddeler, boyalar, yanıcı ve yakıcı maddeler, barut artıkları, narkotik maddeler, ilaçlar ve diğer kimyevi maddeler.
3. **Fiziksel Deliller ;**Olay yerinde mağdur, maktul veya şüpheli üzerinde veya çevresinde bulunan, suçta kullanılan, fiziksel özellik taşıyan ve üzerinde inceleme gerektiren tüm bulgulardır. Fiziksel deliller; Silah, mermi çekirdekleri, kovan, kartuşlar, olayla ilgili belge niteliğindeki deliller, lifler, cam veya cam kırıkları, paralar ve kalpazanlık araçları, giyecekler, suçta kullanılan diğer araç ve gereçler,
4. **İz Delilleri;** Kendi arasında,
 - a- Parmak izleri,
 - b- Ayak izleri,
 - c-Ayakkabı izleri,
 - d-Avuç izleri,
 - e-Kulak izleri,
 - f-Diş izleri,
 - g- Alet izleri,
 - h-Oto lastik izleri olarak ayrılır.

Parmak İzi ; Parmakların ilk boğumundan itibaren tırnak dibine kadar olan bölgedeki papil hatlarının vücutça salgılanan ter maddesini cisimler üzerine bulaştırmasıyla kalan izlere denir.

Parmak İzinin Özellikleri;

1. **Değışmez** değıştirilemez
2. **Benzemez** benzetilemez
3. **Tasnif** edilebilir.(Sınıflandırılabilir, karşılaştırılabilir ve arşivlenebilir.)

